

Marečková Hana, 144499
Šenková Markéta, 103166

Míra sociální kontroly v sousedství a charakter tohoto sousedství

Definice dle Sociologického slovníku:

Sousedství = soubor osob, které na základě trvalejšího bydlení v těsné blízkosti dodržují specifický druh sociální interakce a vzájemných vztahů, jejichž obsah a forma jsou do značné míry určeny kulturním vzorem „dobrého souseda“. Funkce sousedství jsou především ceremoniální, ochrana a pomoc, kooperace, družnost, socializace a sociální kontrola. Sociální identita daného sousedství a zřetelnost jeho sociálních hranic se zvyšuje s počtem a hustotou sousedských sítí, s intenzitou a funkčním bohatstvím integrací. Sousedství mimo jiné také podporuje hmotné a sociální odlišení od okolních jednotek téhož typu.

Sociální kontrola = neformální dohled nad dodržováním norem sousedského i obecnějšího společenského chování

Konkretizace výzkumného tématu

Naši cílovou skupinou jsou lidé žijící na hranici životního minima kumulující se v některé z marginalizovaných městských čtvrtí (např. Brna). Předpokládáme, že mají vzhledem k většinové společnosti nízký symbolický, kulturní a ekonomický kapitál. Dále předpokládáme, že – řekneme-li to naturalisticky – jejich hlavními potřebami jsou potřeby pro většinovou populaci základní, tj. „mít co jíst, kde bydlet, s kým být a nenudit se“.

Teoretická hypotéza

Sousedství deklasovaných skupin v postmoderním městě tenduje skrze intenzivní sociální interakce k vyšší míře sociální kontroly.

Pracovní hypotéza

Čím vyšší je intenzita sociálních interakcí v prostoru polo-uzavřené deklasované komunity, tím vyšší je také potřeba jejich sociální kontroly.

1. Moc obecné na to, že to má být pracovní hypotéza. Navíc jste z „míry kontroly“ udělali „potřebu kontroly“, což je něco jiného.
2. A za další – proměnné v pracovních hypotézách mají mít validní operační definici. To jste taky nesplnili, jak se ukázalo níže.
3. Intenzita sociálních interakcí je spíše závislá na typu sousedství a je spíše znakem sociální kontroly než aby na ni byla soc. kontrola závislá.

Pozorované proměnné

Věk; pohlaví; dosažené vzdělání; zaměstnání; výše příjmů a sociálních dávek; míra sociálních interakcí; povědomí o širší společnosti a úroveň tohoto povědomí

Příklady indikátorů pozorovaných proměnných

Počet dětí, počet návštěv během určitého časového období, účast na společných akcích komunity, intenzita zájmu o bezprostřední sousedy – míra sociálních interakcí (moc obecné na to, že to má být indikátor. Pořád to nevypovídá o tom, jak to budete měřit); intenzita sledování pořadů v TV (zprávy, akční filmy, soap operas, zábavní pořady...) – povědomí o kontextuálním zasazení komunity ve společnosti a úroveň socio-kulturního statusu (tohle

poslední – co je to za indikátor? Vždyť je to obecné cosi, co by si vyžádalo samostatnou operacionalizaci)

1. Chybí vám operacionalizace toho vámi zvoleného typu sousedství. Měli byste přeci zjišťovat bližší charakteristiku toho prostředí. V čem je to marginalizované – jak! Typ zástavby, struktura obyvatelstva (věk, rasová-etnická příslušnost..)
2. Nějak mi chybí důkladnější a systematictější operacionalizace sociální kontroly. Vlastně se vám to zredukovalo na míru sociálních interakcí + účast na společenských akcích komunity. Ani k jednomu ale nejsou definovány odpovídající indikátory.

Zkreslující proměnné

Časoprostorové umístění (např. změna vlády a snížení soc. dávek = rabování či zvýšení soc. dávek = snížení soc. kontroly skrze vzrůstající konzum); nezaměstnanost v ČR; pracovní a kulturní možnosti v dané oblasti; mentalita zkoumané skupiny; síť příbuzenských vztahů; upřímnost/přetvářka (strach); náboženský faktor; gender a věk výzkumníka; vnější společenské zásahy (např. škola); tradice a tradiční chování

Dětství v podmínkách života na prahu životního minima a drogová závislost

Definice konceptů podle Sociologického slovníku:

Dětství = první a určující etapa ontogeneze člověka, která má biologické, psychické a sociální kvality. Vymezuje tzv. dětskou populaci, která tvoří integrovanou součást každé společnosti a přitom specifickou společenskou skupinu, jejíž postavení v konkrétní společnosti, podmínky existence i typ interakce závisí na kulturně-historickém kontextu. Významný vliv na jeho průběh mají socioekonomický status rodiny a metody socializace.

Drogová závislost = je definována staticky jako stav, nikoliv tedy jako „sklon, touha či nutkání“ požívat psychotropně působící látky. Drogová závislost se vyznačuje především hlubokou orální závislostí, která se projevuje i v orálním charakteru individua, pasivitou, závislostí, fantazijním velikášstvím. Pití a požívání drog funguje jako výrazový prostředek těžké hostility. Bludný kruh drogové závislosti ovšem také vystupuje jako cyklus pomalé sebevraždy, což ovšem závislý jedinec nechápe, protože požíváním drog regresivně, tj. převážně v nevyspělých fantaziích, uniká od frustrující skutečnosti.

Konkretizace výzkumného tématu

Naší cílovou skupinou budou děti (resp. mladiství) od 10 do 16-ti let pocházející z rodin žijících na prahu životního minima, tedy riziková skupina, kdy děti přicházejí poprvé do kontaktu s drogou a kdy se v závislosti na rodinném prostředí mohou vytvářet drogové závislosti. Předpokládáme, že pocházejí z rodin, které mají vzhledem k většinové společnosti nízký symbolický, kulturní a ekonomický kapitál a žijí ve výše zmíněných marginalizovaných čtvrtích města současnosti. Do drogové závislosti nebudeme zahrnovat závislost na alkoholu a nikotinu.

Teoretická hypotéza

Sklon dětí do 16-let, které pocházejí z rodin žijících na prahu životního minima v marginalizovaných městských částech (Brno), k užívání drog.

To je spíše název nežli hypotéza. Vždyť to nepredikuje žádný vztah.

Pracovní hypotéza

Čím nižší je socio-ekonomická úroveň rodiny, ze které dítě pochází, tím vyšší je pravděpodobnost, že toto dítě bude užívat drogy a stane se drogově závislým.

Pozorované proměnné

Sociální dávky rodiny, zaměstnání rodičů (nebo nezaměstnaný), materiální životní úroveň rodiny, místo bydliště, rodinné poměry, členství v partě/zájmové skupině (v rámci školy, místa bydliště, ...), dostupnost drog, zkušenosti s drogou, názor na drogovou závislost, školní docházka

Indikátory

Věk, pohlaví, výše sociálních dávek rodiny, kontakty/vztahy s rodinou, počet přátel, intenzita užívání drog/počet zkušeností s drogou, intenzita kontaktů s partou (podle stráveného času), rodinný stav rodičů, intenzita přístupu k drogám (např. jak často přicházejí do styku s lidmi, kteří drogy vlastní/nabízejí apod.)

Operacionalizace je dost zmatená (to platí i pro první část úkolu) – není jasné, jaký indikátor patří k jaké proměnné!

Zkreslující proměnné

Místo bydliště, příslušnost ke specifické etnické či subkulturní skupině, pracovní a kulturní možnosti v dané oblasti, módní vlna, výše zmíněné časoprostorové umístění, gender a věk výzkumníka, obavy z upřímnosti